

ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН /МАЯГТ 1/

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлд Үнэт цаас гаргагчийн нийтлэг үргүйг хуульчилсан бөгөөд үнэт цаас гаргагч нь жилийн үйл ажиллагааны тайллан дараах мааятын дэzu Санхүүгийн зохицуулах хороо, арилжаа эрхлэх байгууллагад мэдээлэл ирүүлж, өөрийн цахим хуудсаар дамжуулан олон нийтэд мэдээлэл хүргэх үүрэгтэй.

Тайлгнах хугацаа	2022 оны 1-р сарын 01 - 2022 оны 12-р сарын 31
Үнэт цаас гаргагчийн нэр, улсын бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар, үнэт цаасны код, утасны дугаар	CYY ХК, УБГД: 000219594 УЦК: 135-CYY Утас: 7707-2222
Бүртгэлтэй арилжаа эрхлэх байгууллагын нэр	Монголын хөрөнгийн бирж
Бизнесийн үйл ажиллагааны салбар	Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, худалдаа, Үхрийн сүүний ферм, малын тэжээлийн ургамал тариалах
Жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд аудитын дүгнэлт гаргасан СЗХ-нд бүртгэлтэй аудитын компанийн нэр, бүртгүүлсэн огноо	БДО аудит
Үнэт цаас гаргагчийн гаргасан нийт хувьцааны тоо ширхэг	344.000.000 ширхэг
Жилийн үйл ажиллагааны тайланг бэлтгэсэн мэргэжилтэн, хянасан албан тушаалтны нэр	Ерөнхий нягтлан бодогч Д.Дэлгэрэжжаргал

1	Тайлант жилийн санхүүгийн тайлан /кураангуй тайлангийн үзүүлэлтийг бөглөж, санхүүгийн тайланг хавсралана/	
	Санхүүгийн байдлын үзүүлэлт	Тайланг хавсрагв.
	Орлогын тайлан	Тайланг хавсрагв.
	Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	Тайланг хавсрагв.
	Мөнгөн гүйлгээний тайлан	Тайланг хавсрагв.
1.1	Жилийн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлт	
	Аудитын тайлан хавсрагв	
1.2	Аудитын тодорхойлох захидал/тодорхойлох захидлыг энэхүү зааварт дурдсан агуулгын хүрээнд боловсруулсан байх/	
	Аудитын тайлан хавсрагв	
2	Үнэт цаас гаргагч нь тайлант хугацаанд санхүүгийн нөхцөл байдал, үйл ажиллагааны үр дүнд нөлөөлсөн хүчин зүйлс, удирдлагас өгсөн үнэлгээ, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар товч тайлбарласан тайлан, мэдээлэл	
2.1	Үйл ажиллагааны түрдүн /санхүүгийн харьцааны үзүүлэлтүүд/	Нийт ашгийн хувь - 28.2%, Цэвэр ашгийн хувь - 7.6%, Нийт хөрөнгийн өгөөж (ROA): 9.5%, Өөрийн хөрөнгийн өгөөж (ROE): 7.2%, Эргэлтийн харьцаа: 1.0, Түргэн хөрөвх чадварын харьцаа: 1.2
2.2	Хөрөвх чадвар болон санхүүгийн нөөц, боломжийн үзүүлэлт	Эргэлтийн харьцаа: 1.0, Түргэн хөрөвх чадварын харьцаа: 1.2
2.3	Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд гадаад, дотоод орчноос үзүүлж буй нөлөөлөл, үйл ажиллагаас явуулж буй салбарт эзлэх хувь, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нэр төрөлд гарч буй өөрчлөлт, хөгжил дээрх өөрчлөлтөд үнэт цаас гаргагчийн зүгээс авч хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй арга хэмжээний мэдээлэл	2022 оны 2-р сараас ОХУ-Украйни нөхцөл байдлаас гадаад нийлүүлэгчээс сав баглааны тасалдал бий болж зарим нийлүүлэгчийн үзэсөх, БНХАУ-ын хил тээвэр ложистикин удаашрагтай байдлаас үүдэн бүтээгдэхүүний сав баглааны нөөцийн тасалдад үүсгэхгүй байхаар ажиллав. Үүнд: Нөөц сав баглааг яаралттай татан авах, нөөцийг бүрдүүлэх, хөрши улсуудаас гадна өөр улсын харилцагч солих, арилжааны банктай форвард хэлцэл хийн валиутын хомсдол болон ханшийн алдагдал бага гаргах болон үйл ажиллагааны мөнгөн ургасалыг дахин төлөвлөх зэрэг ажлууд хийсэн.
2.4	Санхүүгийн байдлын тайлангийн гадуур бүртгэгдсэн ажил, гүйлгээний талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын мэдээлэл /off balance/	Санхүүгийн байдлын тайлангаас гадуур бүртгэгдсэн ажил гүйлгээ байхгүй, компанийн НБББ-ийн дагуу ажил гүйлгээг бүртгэсэн.
2.5	Тайлант хугацаанд авсан зээлийн эргэн төлөлт болон зээлийн барьцаа, баталгааны талаарх мэдээлэл;	Тайлант хугацаанд зээлийн бүх эргэн төлөлтүүд хугацаандаа хийгдсэн.
3	Үнэт цаас гаргагчийн тайлант хугацаанд хийгдсэн сонирхлын зөрчилтэй болон их хэмжээний хэлцлийн мэдээлэл, хэлцэл хийх ач холбогдол зорилго, сонирхлын зөрчилтэй этгээдийн талаарх мэдээлэл /тайлант хугацаанд хийгдсэн нийт сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийн талаарх мэдээллийг тусгана/	

4	Цалин урамшууллын мэдээлэл	Компанийн цалингийн сүлжээнийд агуу олгодог

5	Компанийн засаглалтай холбоотой мэдээлэл	Төлөөлөн удирдах зөвлөлтэй бөгөөд 12 гишүүнтэй, цалин урамшуулал, нэр дэвшүүлэх, аудитын гэх 3 хороотой.
6	Зах зээлийн эрдээлийн мэдээлэл	байхгүй
7	Хувьцаа эзэмшигчдийн өмчлөлийн мэдээлэл /5 ба түүнээс дээш хувьцаа эзэмшигчдийн нэрс эзэмшилийн хувь, нийт хувьцаа эзэмшигчдийн тоо/	ЖАМ'ЯН: хувьцааны тоо 133103000 ГАНБААТАР: хувьцааны тоо 113730000 УЯНГАЛЯНХУА: хувьцааны тоо 72240000 3650000 байдлаар 7142 хувьцаа эзэмшигч байгаа. ТҮВШИНТӨГС 2023.04.05-ны өдрийн
8	Үнэт цаас гаргагч нь төсөл хэрэгжүүлэх зорилгоор нийтэд санал болгон хувьцаа гаргасан бол төсөл хэрэгжих эхэлсэнээс хойш дуусах хүргэл хугацаанд төслийн хэрэгжилтийн явц болон татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулалтын тайлан мэдээлэл	байхгүй
9	Ногдол ашгийн мэдээлэл	"СҮҮ" ХК-ийн 2021 оны сүүлийн хагас жилийн цэвэр ашгаас 1,589,280,000 ₮-ийг, 2022 оны эхний хагас жилд 1,581,375,394 ₮-ийг нийт хувьцаа эзэмшигчдэд ногдол ашиг болгон тараасан ба 2022 оны сүүлийн хагас жилийн цэвэр ашгаас нэгж хувьцаанд 2,4 төгрөг /Хоёр төгрөг дөрвөн мөнгө/ буюу нийт 835,426,098 /Найман зуун гучин таван сая дөрвөн зуун хорин зургаан мянга ерэн найм/ төгрөгийг ногдол ашиг болгон олгохоор шийдвэрлэсэн.
10	Үнэт цаас гаргагчаас тайланда хугацаанд нийгмийн хариуцлагын чиглэлээр хийгдсэн ажлын тайлангийн мэдээлэл	Бэлтгэн нийлуулэгчид буюу хоршооны эмэгтэй малчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан.

Мэдээлэл гаргагч этээж болон мэдээллийн үзүүл зөвийг баталсан этгээдийн гарын үсэг, огноо:

Овог, нэр: М.Болод
Албан тушаал: "СҮҮ" ХК-ийн түйцэтгэх захирал
Гарын үсэг: ..... <i>(Handwritten signature)</i>
(Tameg/tamzeg) 902006821
УГААН/БААТАР ХОТ

Мэдээлэл бэлтгэж, хүргүүлсэн этгээдийн гарын үсэг, огноо:

Овог, нэр: Д.Дэлгэрэхжаргал

Албан тушаал: " СҮҮ" ХК-ийн өрөнхий нягтлан бодогч

Гарын үсэг: .....

(Handwritten signature)

“СҮҮ” ХК-ИЙН 2022 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Их Монгол Улсын сүү, цагаан
идээний тусгай алба үүссэний
817 ЖИЛ

Сүү, сүүн бүтээгдхүүн
үйлдвэрлэлийн
82 ЖИЛ

Сүү ХК-ийн
65 ЖИЛ

ЛОГОНЫ ХУВЬСАЛ

1972-1985 он

1986-1995 он

1995-2000 он

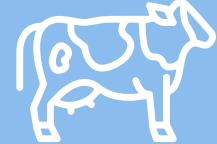
2000 оноос

Монгол Улсын хэмжээнд

36

ТОГТМОЛ ҮЙЛ
АЖИЛЛАГААТАЙ
БОЛОВСРУУЛАХ
ҮЙЛДВЭРТ

2.1 сая
саалийн үнээ

Сүү, сүүн
бүтээгдэхүүний
үйлдвэр, цех

206

Хөргөлтийн төв

77

1680

ажилтан

8851

бэлтгэн нийлүүлэгч

400.0

мянган тонн

51%

ashiглалт

Эх сурвалж: ХХААХҮЯ

1 литр сүү тутамд **500** төгрөгийн сүүний урамшуулал олгогдов

ЗОРИЛГО-ҮР ДҮН

- Сүү боловсруулах үйлдвэрүүдэд нийлүүлэх сүүний чанар сайжирсан.
- Фермүүдэд ХАА-н зохистой дадал нэвтрэн, хөгжсөн.
- Эрчимжсэн МАА-н тоо нэмэгдэж, сэргүүний улиралд сүү бэлтгэлийн хэмжээ нэмэгдсэн.

МУ-ЫН
ХЭМЖЭЭНД
ОЛГОГДСОН
УРАМШУУЛЫН ДҮН
/2021-2022 он/

10.5 сая
литр сүү

5.2 тэрбум
төгрөг

8851
фермер

Бүтээгдэхүүний төрөлжилт	Дотоод	Импорт	Нийт
СҮҮ	99.3%	0.7%	51.652тн
Тараг	87.5%	12.5%	24.029тн
Зайрмаг	67%	33%	10.972тн
Цөцгийн тос	87.5%	12.9%	4.648тн
Бяслаг	1.9%	98.1%	2.882тн
Зөөхий	62.2%	37.8%	1.022тн
Ааруул	100%	0%	195тн
Бусад	0%	100%	3.395тн

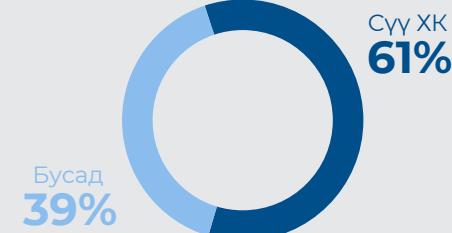
Монгол Улсын сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл **92,978 тн**

Эх сурвалж: Монгол Улсын сүү, сүүн бүтээгдэхүүний зах зээлийн судалгаа - 2022

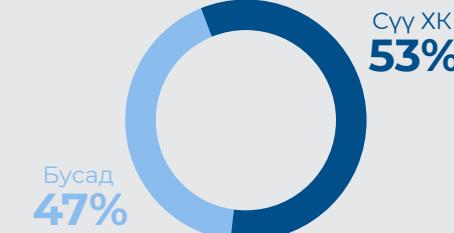

Хэрэглэгч таны сонголт бидний **65** жилийн турш “АНХДАГЧ”
байсаар ирснийг баталсан. Аяга сүүнээс авах эх орны шим
тэжээлийг бэлтгэн нийтийнгээ, үйлдвэрийн ажилчин, цаг
алдалгүй гэрт тань хүргэж өгч буй борлуулагч, эргэлзэлгүй
худалдан авдаг хэрэглэгч, хувьцаа эзэмшигч нартаяа
баярлалаа.

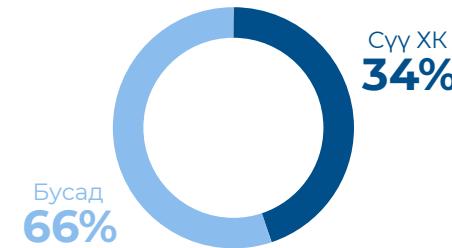
Үйлдвэрийн аргаар
болосруулсан ШИНГЭН
СҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛ

БЭЛТГЭЛИЙН СҮҮНИЙ
ЭЗЛЭМЖ

Үйлдвэрийн аргаар
болосруулсан ТАРАГНЫ
ЗАХ ЗЭЭЛ

ХЭРЭГЛЭГЧ
550 АЖИЛТАН
8500 ХУВЬЦАА
ЭЗЭМШИГЧ
2500 БЭЛТГЭН
НИЙЛҮҮЛЭГЧ
4200 ХАРИЛЦАГЧ

“Сүү” ХК нь 2022 оны дөрөвдүгээр улирлын байдлаар нийт **550** ажилтантай байна.
Үүний **311** нь таваас дээш жил, **105** нь арваас дээш жил ажиллажээ.

Ажиллаж буй чиглэл

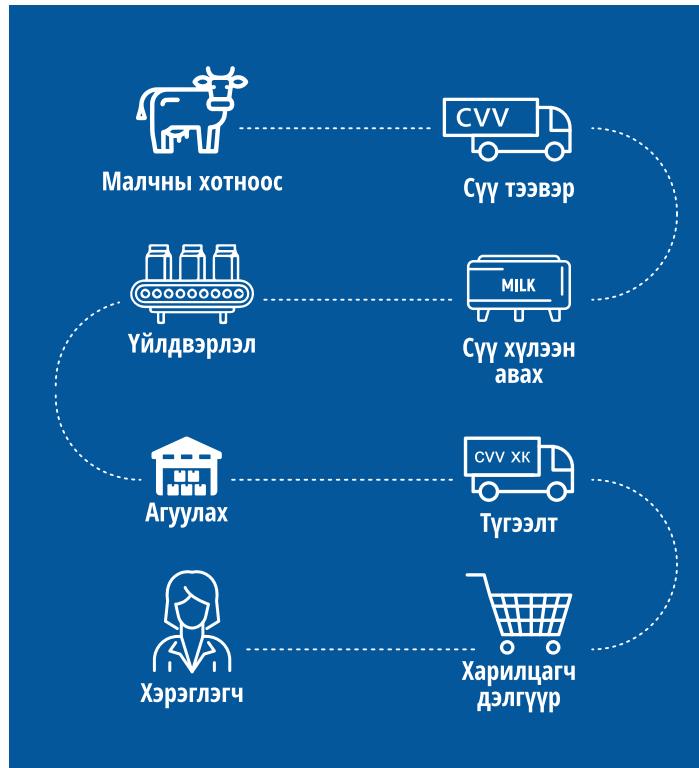
Боловсрол

Ажилчдын хүйсийн харьцаа

Малчны хотноос таны гэрт

Хүчин чадал

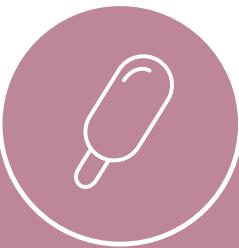

Миний Монголын Сүү ариутгах, нөөцлөх, савлах шугамыг шинэчлэн хүчин чадлыг 53% -р нэмэгдүүлэх нөхцлийг бүрдүүлэв.

Түүхий сүү хүлээн авах хүчин чадлыг 2 дахин нэмэгдүүлэв

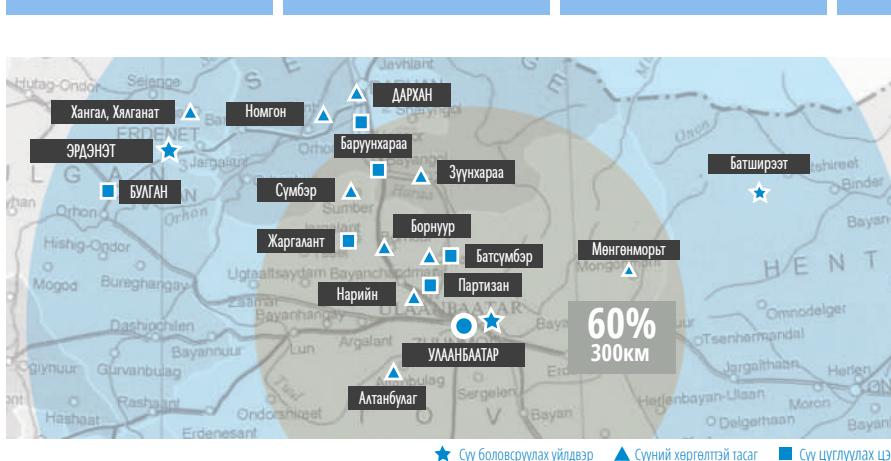
Зайрмагийн хольц бэлтгэх хүчин чадлыг 3 дахин нэмэгдүүлэв.

8000 ш/цаг хүчин чадал бүхий поуч савлагааны шугамын суурилуулалтыг хийж гүйцэтгэв.

Байгаль орчинд ээлтэй техник технологи нэвтрүүлэх зорилгоор олон улсын стандартын шаардлага хангасан автомшинаар парк шинэчлэл хийлээ.

ХОРШООДЫН ХӨГЖИЛ

“Сүү” ХК нь 2022 онд сүү бэлтгэн нийлүүлэлтийн 7 хоршоо шинээр нээж, нийт 12 хоршоо байгуулаад байна.

Сүү бэлтгэн нийлүүлэгчид хоршооны зохион байгуулалтад орсноо:

- Сүүний чанар сайжирсан,
- Сүүний үнэлгээ өсөж малчдын орлого нэмэгдсэн,
- Сүү татан авалтын зардлыг хэмнэсэн,
- Эрчимжсэн МАА-н тоо нэмэгдэж, сүү бэлтгэлийн улирлын хамаарал багасгасан.

**2022 онд
↑28.5
тэрбум төгрөгийн
↑21.5
сая литр сүүг
татан авав.**

**Нэг өрхөд
жил бүр
18.6 сая
төгрөгийн
орлого**

Сүүлийн 10 жилийн байдаар
148 тэрбум төгрөгийн
160 сая литр сүүн татан аваад
байна.

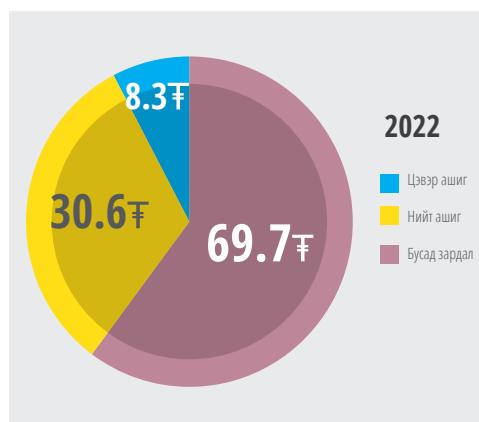
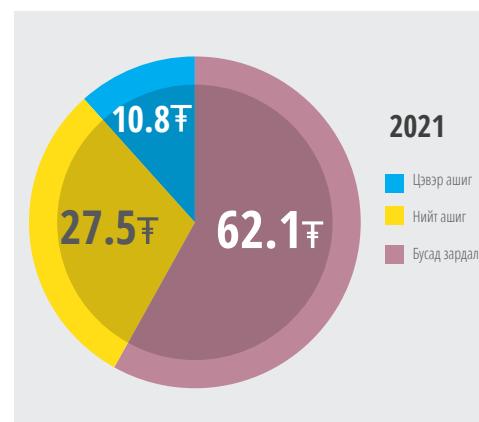
2022 оны санхүү болон
үнэт цаасны мэдээлэл

НИЙТ ТӨЛСӨН ТАТВАРЫН
ХЭМЖЭЭ

2022 он
9.2₮
ТЭРБУМ

Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг	24.2
ROE /нийт хөрөнгийн өгөөж/	9.4%
ROE /өөрийн хөрөнгийн өгөөж/	22.3%
Үндсэн үйл ажиллааны ашиг	16.0 тб
Цэвэр ашиг	3.5₮ ТЭРБУМ

2023 оны 1-р улирал/Гүйцэтгэл/

Борлуулалт

34.3
ТЭРБУМ ↑ 50.2%
өсөлт

Цэвэр ашиг

3.5₮
ТЭРБУМ ↓ 7.4%

Тикер	MSE:SUU
Бирж	МХБ
Ангилал	I(17), ТОП20(12) индекс
Зах зээлийн үнэ /2023.01.01/	501,46 төг
Зорилтот ханш /2023.12.31/	600 төг
Өсөлтийн хувь	20%

2023 оны эхний 4 сарын байдлаар

Арилжаа явагдсан өдөр	108
Нийт арилжааны үнийн дүн /төгрөг/	146.706.205 төг
Нийт арилжигдсан үнэт цаасны тоо ширхэг	327.351
Нийт хийгдсэн арилжаа	72

Сүү ХК-ийн хувьцааг
бэлгийн картаар авах
боломжтой

Бизнес ба хүний эрх
Сүүний хэрэглээ
2023 оны зорилго, зорилт

БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЭГЧИД

28

тэрбум
жил бүрийн
орлого

Сургалт

2500

БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЭГЧ

АЖИЛТАН

Зуслан

Хүүхдийн
цэцэрлэг

550

АЖИЛТАН

ХАРИЛЦАГЧ

45%

Борлуулалттын
өсөлт

4200

ХАРИЛЦАГЧ

ХЭРЭГЛЭГЧ

Стратегийн
Хүнс

Эрүүл мэнд

2 САЯ

ХЭРЭГЛЭГЧ

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ

Ногдол ашиг

8500

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ

Сүүний татаас:

Малчдын орлого 20% өснө

Кластер ферм:

Ферм тутамд 30-40 шинэ ажлын байр нэмэгдэнэ.

Улсын төсөв:

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний борлуулалтын орлогоос бүрдүүлэх татвар дор хаяж 30% нэмэгдх боломжтой.

- Сум орон нутагт ажлын байр нэмэгдэнэ.**
- Тээвэр ложистикийн үр ашигт байдал 2 дахин сайжирна.**
- Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал**

- Төвлөрлийг сааруулна**
- Татварын орлого**
- Экспортын солонгорол**
- Гадаад валютын орох урсгал**
- Шинэ ажлын байр**

- Хүн амын эрүүл мэнд**
- Хүүхдийн эрүүл мэнд /Д амин дэмээр баяжуулсан сүү/**
- Хүнсний аюулгүй байдал**
- Дэлхийн зах зээлийн боломж**

Сүүний нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлэх хэрэгцээ шаардлага

Нэг хүнд хоногт ногдох сүүний хэмжээ

200 ГР

**ЭРХЭМ ХҮНДЭТ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ, ХАРИЛЦАГЧ, БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЭГЧ
ТА БУХЭНД БАЯРЛАЛАА**